

Geachte toezichthouder,

Dank voor het rapport 'Effectief gebruik van de meldcode in de Wet maatschappelijke ondersteuning-praktijk', waarin wordt onderzocht hoe de Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling geïmplementeerd is en gebruikt wordt in de werkpraktijk en wat er nodig is om deze te verbeteren, met een focus op 65-plussers. Het rapport bevat duidelijke aanbevelingen voor Wmo-aanbieders, Veilig Thuis en Amsterdam-Amstelland gemeenten. Het college omarmt deze aanbevelingen en volgt deze samen met betrokken partners op. Het college heeft het rapport en de aanbevelingen voorgelegd aan gecontracteerde Wmo-aanbieder en Veilig thuis en gevraagd te reageren op de aanbevelingen die betrekking hebben op hun organisatie. Deze brief bevat de aanbevelingen, conclusies en reacties op het rapport.

Aanbevelingen aan Wmo-aanbieders

1. Zorg dat er een meldcode is opgesteld die voldoet aan de eisen zoals opgenomen in het Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. Zorg ervoor dat de meldcode bij elke aanbieder goed geïmplementeerd is zodat medewerkers op de hoogte zijn van de meldcode, er regelmatig over geïnformeerd worden, ermee kunnen werken en de meldcode toepassen.
3. Zorg ervoor dat medewerkers en aandachtsfunctionarissen voldoende scholing, informatie en tijd hebben om de meldcode goed toe te kunnen passen.

Wmo-aanbieders geven aan zich in de aanbevelingen te herkennen of deze al geïmplementeerd te hebben. Per aanbieder kan 1, 2 of alle 3 de aanbevelingen van toepassing zijn. In reactie op de eerste aanbeveling - het opstellen van een meldcode die voldoet aan de wettelijke eisen – geven aanbieders aan dat zij zullen toetsen of de door hun opgestelde meldcode voldoet aan de landelijke eisen en indien nodig hun meldcode zullen aanpassen of verbeteren. Circa de helft van de bevrraagde aanbieders zegt op dit moment te beschikken over een meldcode die voldoet aan de gestelde eisen, mede naar aanleiding van betrokkenheid bij het onderzoek. De tweede aanbeveling aan aanbieders gaat over de implementatie van de meldcode en het informeren van medewerkers. In reactie op deze aanbeveling geven aanbieders aan vaker met medewerkers in gesprek te gaan over (het toepassen van) de meldcode. Een meerderheid van de aanbieders geeft aan te werken aan goede implementatie van de meldcode en medewerkers te informeren via bijvoorbeeld E-learnings, medewerkersbijeenkomsten en nieuwsbrieven. De derde en laatste aanbeveling gaat over scholing, informatie en tijd voor het toepassen van de meldcode voor medewerkers en aandachtsfunctionarissen. Naar aanleiding van deze aanbeveling gaan aanbieders nieuwe aandachtsfunctionarissen werven of het volgen van trainingen onder medewerkers actiever stimuleren. Hiernaast geven verschillende aanbieders aan jaarlijkse bijscholing te faciliteren voor aandachtsfunctionarissen en medewerkers jaarlijks te trainen.

Aanbevelingen aan Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland

4. Geef door middel van eenvoudige voorlichting duidelijkheid aan aanbieders en zorgmedewerkers over de rol en taken van Veilig Thuis.
5. Zorg voor een uniforme werkwijze in de verschillende Veilig Thuis regio's.

Ook Veilig Thuis heeft een reactie op de aanbevelingen gegeven. Zo geeft Veilig Thuis hier gevolg aan door voorlichting en adviezen te geven aan professionals binnen het sociaal domein. Door bij te dragen aan de landelijke ontwikkeling van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming werkt Veilig Thuis mee aan een nieuwe uniforme werkwijze in de verschillende regio's.

Aanbevelingen aan gemeente

6. Onderzoek welke rol de gemeente kan spelen bij het zorgen voor voldoende aanbod en bekendheid aan trainingen, bijeenkomsten en campagnes over het aanpakken van huiselijk geweld en kindermishandeling en het stimuleren van aanbieders tot deelname.

De colleges van de Amsterdam-Amstellandgemeenten vinden het tegengaan van huiselijk geweld en kindermishandeling belangrijk. In de Regioaanpak 'Veiligheid voor elkaar' (2020-2024) staat beschreven op welke manier deze gemeenten werken aan het voorkomen en vroegtijdig stoppen van geweld achter de voordeur middels de volgende speerpunten:

1. Inwoners herkennen signalen van geweld en durven en kunnen erover praten, met betrokkenen en (semi) professionals. Zo kunnen we geweld voorkomen of eerder stoppen.
2. (Semi)professionals krijgen meer handvatten om risicosignalen te herkennen en ernaar te handelen.
3. (Semi)professionals werken integraal samen om geweld in het gezin of in relaties te stoppen en duurzaam op te lossen.

De Amsterdam-Amstelland gemeenten organiseren jaarlijks diverse campagnes voor slachtoffers, omstanders en professionals over de signalen van en het handelingsperspectief bij huiselijk geweld. Zo heeft het college van Amsterdam in 2023 en 2024 een voorlichtingscampagne ontwikkeld over het tegengaan van financieel misbruik bij ouderen, bestaande uit flyers, een artikel en filmpje op AT5 en social media posts. Ook is de website www.amsterdam.nl/financieelmisbruik.nl gelanceerd met signalen en tips om financieel misbruik te voorkomen.

Van het aantal meldingen bij Veilig Thuis in 2023 over huishoudens zonder kinderen was 91% afkomstig van de politie en 8% van overige professionals. Aangezien medewerkers van Wmo-aanbieders een cruciale rol hebben in het vroegtijdig signaleren van huiselijk geweld bij ouderen, is het belangrijk dat deze professionals de stappen van de meldcode kennen zodat zij het geweld in een vroeg stadium kunnen tegengaan. Het college stimuleert en monitort de gemaakte afspraken over het gebruik van de meldcode bij Wmo-aanbieders via prestatiedialogen met subsidie- en contractpartijen en werkt hierin nauw samen met de toezichthouder. Monitoring in het kader van de prestatiedialoog kan aanleiding geven om alsnog en wederom toezicht in te schakelen. Als blijkt dat er reden is tot zorg over de kwaliteit of er zijn concrete signalen (ook vanuit andere organisaties) kan de toezichthouder onderzoek doen. De toezichthouder heeft verregaande bevoegdheden tot onderzoek zoals: het betreden van plaatsen, de inzage in dossiers en het vorderen van inlichtingen bij derden en speelt bovendien een rol bij handhaving en inzet van maatregelen. Afhankelijk van de zwaarte van de maatregelen vindt afstemming tussen beleid/contractmanagement en de toezichthouder plaats over de monitoring op het herstellen van tekortkomingen. De komende periode zal in gesprekken met name worden gefocust op aanbieders van hulp bij het huishouden, omdat in het rapport staat dat medewerkers van hulp bij het huishouden in Amsterdam vaker een signaal moeten oppakken of doorgeven aan verantwoordelijken.

Het college vindt het positief dat uit het rapport blijkt dat aanbieders een toegevoegde waarde zien in het agenderen van het gebruik van de meldcode tijdens periodieke contractgesprekken en door kwaliteitstoezicht bij individuele aanbieders. Naar aanleiding van dit rapport zal de gemeente in deze gesprekken het belang van de deelname van partners aan training, bijeenkomsten en campagnes over het aanpakken van huiselijk geweld nog prominenter onder de aandacht brengen. Zo ook het opvolgen van de aanbevelingen door aanbieders.

In het rapport staat dat driekwart van de aandachtsfunctionarissen aangeeft dat medewerkers de meldcode beter zullen gebruiken als ze een signalenkaart raadplegen. Het college zet daarom samen met aanbieders in op het beter verspreiden van de reeds bestaande signalenkaarten. Ook is het college in gesprek met vertegenwoordigers van zorg- en welzijnspartners over het uitbreiden van acties tegen ouderenmishandeling. Samen met deze partners zal het college de behoefte aan trainingen, bijeenkomsten en campagnes verder onderzoeken en vormgeven.

Het voorkomen, beperken en stoppen van huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld moeten we echt samen doen, met professionals, ervaringsdeskundigen, overheid en de samenleving als geheel. Ik spreek daarom nogmaals mijn dank uit voor het agenderen van dit belangrijke onderwerp en ik ga graag samen met betrokken partners aan de slag om uitvoering te geven aan de aanbevelingen.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Alexander Scholtes
Wethouder Zorg en Maatschappelijke ontwikkeling